

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. birželio 28 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Rasos Gudžiūnienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Astos Radzevičienės ir Aldonos Tilindienės, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal **ieškovės Lietuvos Respublikos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos**, atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2022 m. vasario 14 d. nutarties, kuria atsisakyta priimti ieškovės Lietuvos Respublikos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, ieškinį civilinėje byloje Nr. e2-472-614/2022 pagal ieškovės Lietuvos Respublikos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, ieškinį atsakovams „Veolia Environnement S.A.“, „Veolia Energie International S.A.“, uždarajai akcinei bendrovei „Vilniaus energija“, uždarajai akcinei bendrovei „Litesko“, uždarajai akcinei bendrovei „ICOR“, Andriui Janukoniui, Linui Samuoliui ir Artūriui Zuokui dėl žalos atlyginimo.

Teismas

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Ieškovė Lietuvos Respublika, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą ieškiniu, prašydama priteisti iš atsakovų „Veolia Environnement S.A.“ (Prancūzijos Respublika), „Veolia Energie International S.A.“ (Prancūzijos Respublika), uždarnosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „Vilniaus energija“ (Lietuva), UAB „Litesko“ (Lietuva), UAB „ICOR“ (Lietuva), Andriaus Janukonio (Lietuva), Lino Samuolio (Lietuva) ir Artūro Zuoko (Lietuva) bendrais veiksmais padarytos 240 703 696 Eur žalos atlyginimą ir patirtas bylinėjimosi išlaidas.
2. Ieškovė nurodė, kad, inicijuodama šią civilinę bylą, ji tęsia teisių gynimą tarp jos ir „Veolia Environnement S. A.“, „Veolia Energie International S. A.“, UAB „Vilniaus energija“, UAB „Litesko“ (toliau kartu – „Veolia“ įmonių grupė) vykstančiame ginče. 2016 m. vasario 10 d. „Veolia“ įmonių grupė kreipėsi į Tarptautinį investicinių ginčų sprendimo centrą (toliau – ir ICSID)

dėl tariamo Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – ir Vyriausybė) ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybės 1992 m. balandžio 23 d. sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos, ratifikuotos Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. I-2787 ir įsigaliojusios 1995 m. kovo 27 d., (toliau – ir Dvišalė sutartis, DIS) pažeidimo. ICSID pradėjus arbitražo procesą, ieškovė 2017 m. rugsėjo 17 d. pagal Dvišalę sutartį pareiškė byloje priešieškinį dėl „Veolia“ įmonių grupės padarytos žalos Lietuvos Respublikai atlyginimo.

3. Vykstant ICSID arbitražo bylos nagrinėjimui, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) Didžioji kolegija 2018 m. kovo 6 d. priėmė sprendimą byloje Achmea, C-284/16 (toliau – byla C-284/16), kuriuo nusprendė, kad tokio pobūdžio valstybių narių susitarimai dėl investicijų apsaugos kaip Dvišalė sutartis yra nesuderinami su Europos Sąjungos (toliau – ES) teise. 2019 m. sausio 15 d. ES valstybės narės, įskaitant Lietuvos Respubliką ir Prancūzijos Respubliką, pasirašė deklaraciją, kuria susitarė nutraukti dvišales investicijų apsaugos sutartis ir imtis priemonių arbitražo procesams nutraukti (toliau – Deklaracija).
4. 2020 m. gegužės 5 d. ES valstybės narės pasirašė tarptautinį susitarimą dėl dvišalių investicijų sutarčių tarp ES valstybių narių nutraukimo (toliau – Susitarimas), kuriame valstybės narės susitarė, kad visos dvišalės sutartys tarp ES valstybių narių, taigi ir Dvišalė sutartis, yra nutraukiamos, investicinių ginčų sprendimas arbitraže tarp ES valstybių narių pagal dvišales investicijų apsaugos sutartis nėra ir nebuvo galimas nuo to momento, kai abi tokios dvišalės sutarties valstybės tapo ES valstybėmis narėmis. Valstybės narės taip pat susitarė, kad ieškiniai ir priešieškiniai, pareikšti arbitražo procesuose, galės būti pareikšti nacionaliniuose teismuose, kai bus atsiimti arbitraže.
5. Ieškovė nurodė, kad atsižvelgiant į bylos C-284/16 sukeltą teisines pasekmes, kurias galutinai įtvirtina Susitarimo nuostatos, ICSID arbitražo teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti tarp ieškovės ir „Veolia“ įmonių grupės kilusio ginčo. Todėl ieškovė atsiėmė savo priešieškinio reikalavimus ICSID arbitražo byloje ir, vadovaudamasi Susitarimo 8 straipsnio 3 dalimi, 10 straipsnio 1 dalimi, 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (toliau – ir Reglamentas, Reglamentas Briuselis I bis) 7 straipsnio 2 dalimi, pareiškė ieškinį valstybės narės teisme – Vilniaus apygardos teisme.
6. Vilniaus apygardos teismas 2020 m. rugpjūčio 6 d. nutartimi ieškinį atsisakė priimti, nustatęs, kad Susitarimas nėra ratifikuotas ir įsigaliojęs, o ICSID arbitražo byla nėra baigta (nėra duomenų apie tai, kad išspręstas atsakovės arbitražo byloje Lietuvos Respublikos prašymas dėl priešieškinio atsiėmimo ar kad ICSID arbitražo byla nutraukta), teismas vertino, jog tokios aplinkybės nesukuria ieškovei prielaidų pradėti atskirą bylą nacionaliniame teisme.
7. Lietuvos apeliacinis teismas 2021 m. kovo 9 d. nutartimi panaikino Vilniaus apygardos teismo 2020 m. rugpjūčio 6 d. nutartį ir ieškovės Lietuvos Respublikos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, ieškinio priėmimo klausimą perdavė pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo (civilinė byla Nr. e2-114-370/2021).
8. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2022 m. sausio 18 d. nutartimi išnagrinėjo atsakovų kasacinius skundus dėl Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. kovo 9 d. nutarties ir Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. kovo 9 d. nutartį paliko nepakeistą (civilinė byla Nr. e3K-3-121-916/2022).
9. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, atsižvelgdama į apeliacinės instancijos teismo ir kasacinės instancijos teismo išaiškinimus šioje byloje, iš naujo sprendė ieškovės ieškinio priėmimo klausimą.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

10. Vilniaus apygardos teismas 2022 m. vasario 14 d. nutartimi atsisakė priimti ieškovės Lietuvos Respublikos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, ieškinį atsakovams „Veolia Environnement S.A.“, „Veolia Energie International S.A.“, UAB „Vilniaus energija“, UAB „Litesko“, UAB „ICOR“, Andriui Janukoniui, Linui Samuoliui ir Artūriui Zuokui dėl žalos atlyginimo.

Dėl ieškovės teisės reikšti ieškinį ir įgaliojimo vesti bylą

11. Nagrinėjamu atveju ieškovė Lietuvos Respublika ieškinį dėl žalos valstybei atlyginimo asmenims reišė per atstovę – Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją, kuri atstovavimo sutartimi pagal pavedimą pavedė advokatams atstovauti Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai teismuose, vadovaujantis Vyriausybės 2016 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 103 „Dėl įgaliojimų atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei (valstybei) suteikimo (su pakeitimais ir papildymais) (Nauja redakcija nuo 2020 m. liepos 22 d.; TAR 2020, Nr. 2020-16171) „Dėl įgaliojimų atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei (valstybei) suteikimo“ (toliau – Nutarimas).

12. Teismas atkreipė dėmesį, kad kartu su ieškiniu ir vėlesniais ieškovės procesiniais dokumentais pateiktoje 2020 m. liepos 22 d. Atstovavimo sutartyje, kuri sudaryta anksčiau nurodytų teisės aktų pagrindu, nurodyta, jog advokatams visų instancijų bendrosios kompetencijos civilinėse bylose su Nutarime nurodytais subjektais, taip pat santykiuose su bet kokiais valstybės ir savivaldybės institucijomis <...>, pavedama atstovauti Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai tiek, kiek tai būtina užtikrinti Klientės interesus. Taigi, Atstovavimo sutartyje nebuvo nurodyta, kad pavedama atstovauti Lietuvos Vyriausybei (valstybei).

13. Įvertinęs ieškovės Lietuvos Respublikos ieškinio turinį ir jame apibrėžiamą inicijuojamos civilinės bylos nagrinėjimo pagrindą ir dalyką, pirmosios instancijos teismas priėjo išvados, kad nagrinėjamas atvejis neapima Lietuvos Respublikos žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei bei Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatyme (toliau – Atstovavimo įstatymas) nurodomų valstybės atsakomybės atveju, kadangi investuotojas (Veolia grupė) nepasinaudojo Susitarimo dėl DIS nutraukimo 10 straipsnyje numatyta teise ir investicinio ginčo nei iš ICSID arbitražo bylos, nei iš SCC (Stokholmo prekybos rūmų) arbitražo bylos (kiek tai apima reikalavimą Vilniaus miesto savivaldybei dėl Vilniaus šilumos ūkio Nuomos sutarčių ir susijusių veiksmų) į nacionalinį teismą savo pasirinkimu neperkėlė.

14. Ieškinio priėmimo klausimą pirmosios instancijos teisme sprendusi teisėjų kolegija nurodė neabejojanti, kad pagal ES valstybių narių Susitarimo dėl DIS nutraukimo 8 straipsnio 3 dalį ir 10 straipsnį Lietuvos valstybė turi teisę pasinaudoti pagal nacionalinę teisę numatytais teisminės gynybos būdais dėl priemonės, ginčijamos pagal nebaigtą arbitražo procedūrą, su sąlyga, jog pasitraukia iš nebaigtos arbitražo procedūros ir atsisako visų teisių ir reikalavimų pagal atitinkamą nutrauktą DIS, tačiau sutiko su atsakovų pozicija, kad tokiu atveju Lietuvos valstybės inicijuojama byla prieš investuotoją dėl žalos atlyginimo (investicinis ginčas) įgyja naują kokybę ir, vien dėl istorinės ginčo kilmės, negali būti pripažįstamas tokiu, kokį savo paskirtimi apima ir reglamentuoja Atstovavimo įstatymas. Tokią išvadą teismas padarė remdamasis sisteminė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 51 straipsnio 4 dalies, Įstatymo ir jo pagrindu priimto Vyriausybės Nutarimo apibrėžties ir paskirties analize, nurodydamas ir tai, kad nagrinėjamu atveju nebuvo reiškiamas investuotojo (investuotojų) pretenzijų valstybei.

15. Teismas rėmėsi į bylą atsakovės UAB „ICOR“ pateikta profesoriaus habilituoto daktaro Vytauto Nekrošiaus 2022 m. sausio 31 d. Mokslinė išvada, parengta remiantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, jurisprudencija ir doktrina, taip pat sukaupta profesine patirtimi ir žiniomis bei profesine

nuomone. Minėtoje išvadoje nurodyta, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas dėl viešo intereso gynimo sąlygų jau yra suformavęs gana nuoseklią ir aiškią praktiką (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-314-611/2018), kurioje daroma vienareikšmė išvada, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybė nėra įstatymuose įvardinta kaip institucija, turinti teisę reikšti ieškinius viešajam interesui ginti. Tai reiškia, kad ji tokios teisės neturi.

16. Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad proceso dalyviai šioje byloje pateikė informaciją apie tai, jog vykdydama savo įgalinimus Vilniaus miesto savivaldybė veda savarankišką arbitražo procesą (SCC), kuri, kaip nurodoma, iš dalies dubliavo ICSID arbitražo procesas (ieškovės ieškinio imtyje taip pat įtraukiami epizodai dėl Vilniaus miesto savivaldybės (ir kitų savivaldybių) šilumos ūkio Nuomos sutarčių). Teismas darė išvadą, kad šiuo atveju ieškovės ieškiniu dėl investicinio ginčo perkėlimo į nacionalinį teismą inicijuojama civilinė byla, kurios dalis tebėra arbitražinės bylos nagrinėjimo dalykas, nepaisant Lietuvos Respublikos Susitarimu priimtų įsipareigojimų imtis priemonių arbitražo procesams nutraukti ir jų sprendimų nevykdyti.
17. Nors ieškovė ieškiniu prašo priteisti žalos atlyginimą (kompensaciją) būtent jai, savo reikalavimą grįsdama sutartiniais santykiais, kylančiais iš nutrauktos DIS, taip pat iš šilumos ūkio Nuomos sutarčių ar / ir netinkamo jų vykdymo bei generalinio delikto, atsakovams sukuriant neteisėtą schemą, teismas pastebėjo, kad ieškovė realiai gina savo, o ne vartotojų interesus, kadangi jokio teisinio reguliavimo, užtikrinančio, jog ieškovės prašomas priteisti žalos atlyginimas būtų tikrai kaip nors paskirstytas galutiniams šilumos vartotojams, nėra. Grįsdama žalą, kaip vieną iš civilinės atsakomybės sąlygų, ieškovė ją sieja ne su konkrečiais pačios ieškovės dėl atsakovių neva atliktų neteisėtų veiksmų patirtais nuostoliais (turtiniais praradimais), o su vartotojų patirta žala, pastariesiems brangiau mokant už šilumą. Savo ruožtu civilinės atsakomybės dėl galimų hipotetinių ieškovės praradimų ekonomikai argumentavimas nekonkretus, o galimybės Lietuvos Respublikai, atstovaujamai Lietuvos Respublikos Energetikos ministerijos, ar Vyriausybei ginti vartotojus, tiesiogiai sau prisiteisiant vartotojų galimai patirtus nuostolius ir pačiai ateityje galbūt nustatant gautos sumos paskirstymo mechanizmą, teisės aktai (taip pat ir Energetikos ar Šilumos ūkio įstatymai) nenustato.
18. Taigi, valstybė, kaip juridinis asmuo, nagrinėjamu atveju neturi savarankiško materialinio ir procesinio subjektiškumo reikšti reikalavimus fiziniams ar juridiniams asmenims pagal generalinį deliktą, dėl tariamų šių asmenų pažeidimų viešojo administravimo srityse, kadangi tai nėra valstybės ar Vyriausybės kompetencija.
19. Vadovaudamasi išdėstytu, teisėjų kolegija ieškovės ieškinį atsisakė priimti kaip paduodamą suinteresuoto asmens vardu neįgalioto vesti bylą atstovo bei kaip nenagrinėtiną teisme civilinio proceso tvarka (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau ir CPK) 137 straipsnio 2 dalies 1 punktas ir 8 punktas).
20. Net jei būtų laikomasi kitokios nuomonės dėl CPK 137 straipsnio 2 dalies 1 punkto ir 8 punkto taikymo, teisėjų kolegija nurodė nesutinkanti su ieškovės argumentais dėl Lietuvos teismų jurisdikcijos nagrinėti inicijuojamą bylą, kadangi inicijuojama byla pasižymi užsienio elementu – atsakovių Veolia grupės įmonių buveinių vieta yra Prancūzijos Respublikoje.

Dėl atsakovų argumentų arbitražinės išlygos (ne)taikymui

21. Nagrinėjamu atveju ieškovės Lietuvos Respublikos inicijuojamos civilinės bylos ieškinio dalykas – žalos atlyginimas, grindžiamas investuotojų (Veolia grupės įmonių) tarptautinės dvišalės sutarties nuostatų pažeidimu, tinkamai nevykdant priimtų įsipareigojimų ir vykdant investuotojo pareigas, taip pat bendro pobūdžio pareigos elgtis atidžiai ir rūpestingai pažeidimu.

22. Teismas nurodė, kad inicijuojamo ginčo atveju susijusios valstybės yra ES valstybės narės – Prancūzijos Respublika, kurios teritorijoje yra Veolia grupės įmonių (investuotojų) buveinės, ir Lietuvos Respublika, kurios teritorijoje buvo investuojama.
23. Teisėjų kolegijos vertinimu, inicijuojamos civilinės bylos tarptautinę jurisdikciją ieškovė nepagrįstai grindė 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 7 straipsnio 2 dalimi, kadangi Reglamentas nagrinėjamu atveju negali būti taikomas: Reglamento 1 skyriaus Taikymo sritis ir apibrėžtys 1 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad šis Reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį, tačiau visų pirma šis Reglamentas netaikomas mokesčių, muitų ar administraciniams byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdant valstybės įgaliojimus (*acta iure imperii*). Teismas sprendė, kad nagrinėjamu atveju ieškovė Lietuvos valstybė – valstybė narė, kurioje buvo investuojama, veikia kaip valdžios subjektas, kadangi inicijuoja individualų valstybės narės ginčą su investuotoju iš kitos valstybės narės, pagal susitarimus dėl viešųjų valdžios institucijų taikomos nacionalinės ir Sąjungos teisės ir tuo neapsiribojant. Taigi, kolegijos nuomone, ES teisės aktai nagrinėjamu atveju aktualūs tiek, kiek jie nacionalines tarptautinio civilinio proceso taisyklės susieja su ES teisės aktais. Todėl teisėjų kolegija priėjo išvados, kad Reglamentas nagrinėjamu atveju ieškovei veikiant dėl jos vykdomų viešosios valdžios funkcijų, negali būti taikomas.
24. Teismo vertinimu, šiuo atveju Lietuvos Respublikos ir Prancūzijos Respublikos tarptautinė dvišalė sutartis, taip pat ir daugiašalės sutartys, kiek jos liečia arbitražinės išlygos negaliojimą esamoje padėtyje perkeltiant investicinį ginčą iš arbitražo į nacionalinį teismą, negali būti taikomos. Taigi, teismas darė išvadą, kad nesant prielaidų taikyti Reglamente ieškovės nurodomų tarptautinės jurisdikcijos taisyklių, taikytinos nacionalinės jurisdikcijos taisyklės.
25. Teisėjų kolegija nurodė, kad Investicijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje ir 3 dalyje numatytas investicinio ginčo nagrinėjimas arbitraže negalimas, kadangi šioje dalyje nacionalinė teisės norma prieštarauja ES normai ir negali būti taikoma. Tačiau Investicijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies, teisėjų kolegijos vertinimu, negalima aiškinti atsietai, o ir susiaurinant taip, kad šalių susitarimui dėl arbitražo tapus negaliojančiu, ieškovė Lietuvos Respublika, nesant kito šalių susitarimo, vienašališkai gali nuspręsti dėl savo nacionalinio teismo jurisdikcijos. Toks aiškinimas būtų neteisingas ir neatitiktų nei teisinio tikrumo, nei teisėtų lūkesčių principų, kuriuos Lietuvos Respublika įsipareigojo gerbti valstybėms narėms Susitarimu nutraukiant DIS (taip pat ir Lietuvos Respublikos ir Prancūzijos Respublikos DIS). Teismas pastebėjo, kad prisiimdama arbitražines išlygas, nors dabar ir negaliojančias, imuniteto dėl jurisdikcijos (suvereniteto nagrinėjamu klausimu) Lietuvos Respublika jau buvo atsakiusi, todėl, teisėjų kolegijos nuomone, neegzistavo teisinis pagrindas priimti tarptautinę jurisdikciją Investicijų įstatymo 6 straipsnio ir CPK 788 straipsniu pagrindu ir turi būti vadovaujama *domicile* (pagal atsakovo buveinę) principu.

III. Atskirojo skundo ir atsiliepimų į jį argumentai

26. Ieškovė atskiruoju skundu prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2022 m. vasario 14 d. nutartį ir klausimą išspręsti iš esmės – priimti ieškovės 2020 m. liepos 23 d. ieškinį. Atskirasis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 26.1. Atsisakydamas priimti ieškinį Vilniaus apygardos teismas pažeidė CPK 12 ir 17 straipsniuose įtvirtintus rungimosi ir lygiateisiškumo principus. Nors pirmosios instancijos teismas neturėjo jokio pagrindo, jis ne tik, kad suteikė dar jokio procesinio statuso neturintiems atsakovams teisę pasisakinėti dėl jiems reiškiamo ieškinio priimtimumo, tačiau vėliau nutartyje tiesiogiai rėmėsi vieno iš atsakovų pateikta teisės profesoriaus išvada teisės klausimais.

- 26.2. Vilniaus apygardos teismas nepagrįstai konstatavo, kad Energetikos ministerija ar jos įgalioti advokatai neturi teisės reikšti ieškinio šioje byloje. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2016 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 103 „Dėl įgaliojimų atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei (valstybei) suteikimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) suteikė Energetikos ministerijai aiškius ir konkrečius įgaliojimus tiek reikšti reikalavimus Lietuvos Respublikos teismuose, tiek ir pareikšti juos Veolia įmonių grupei bei kitiems neteisėtus veiksmus atlikusiems asmenims. Pirmosios instancijos teismas, teigdamas, kad tokios teisės Vyriausybė neturi, ne tik susiaurina Lietuvos Respublikos žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo taikymo apimtį, bet ir tokiu būdu apskritai kvestionuoja Vyriausybės teisę atstovauti valstybei bet kokiuose arbitražo procesuose, įskaitant ir procesą Tarptautiniame investicinių ginčų sprendimo centre. Teismas, teigdamas, kad advokatai tariamai neturi įgaliojimų veikti Energetikos ministerijos ar valstybės, kuriai ministerija atstovauja, vardu, daro jokio faktinio pagrindo neturinčią išvadą.
- 26.3. Net jei Vilniaus apygardos teismui kilo abejonų dėl Nutarimo teisėtumo ar turinio, ne Vilniaus apygardos teismas gali konstatuoti tokį neteisėtumą – Vyriausybės aktų teisėtumo ir jų turinio klausimus sprendžia tik Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas. Todėl pats sprenddamas dėl Nutarimo apimties, pirmosios instancijos teismas peržengė savo kompetencijos ribas.
- 26.4. Vilniaus apygardos teismas ieškinio priėmimo stadijoje išnagrinėjo bylą – teismas atsisakė priimti ieškinį *inter alia* dėl to, kad Vyriausybė ar jos įgaliota Energetikos ministerija neturi teisės ginti viešojo ar šilumos vartotojų interesų, ieškovė neįrodė žalos ir t. t. Visi šie klausimai yra bylos nagrinėjimo iš esmės dalis, todėl šiais pagrindais Vilniaus apygardos teismas atsisakyti priimti ieškinio negalėjo.
- 26.5. Vilniaus apygardos teismas nepagrįstai konstatavo, kad ieškinys galėtų būti reiškiamas tik pagal Prancūzijos Respublikoje įsteigtų Veolia įmonių buveinę. Viena vertus, teismas nepagrįstai konstatavo, kad šiuo atveju nėra taikytinas 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo. ESTT formuojama praktika patvirtina, kad jis šiuo atveju būtų taikomas. Kita vertus, net jei dėl kažkokių priežasčių ir galėtų būti daroma priešinga išvada, CPK vis tiek suteikia teisę ieškovei ieškinį reikšti Lietuvos Respublikos teismuose. Bet kuriuo atveju, Vilniaus apygardos teismas visiškai nevertino ir nepasisakė dėl to, kad: a) dauguma atsakovų yra įsteigti ar turi gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje; b) ieškovė reiškia nacionaline teise grįstus ieškinio reikalavimus; c) ieškovė įrodinėja Lietuvos Respublikoje įvykusius neteisėtus veiksmus; d) ieškovė reikalauja žalos atlyginimo Lietuvos Respublikos šilumos vartotojų naudai. Todėl net jei ieškinys būtų nepriimtinas dėl Prancūzijos Respublikoje įsteigtų įmonių, nėra jokio paaiškinimo, kodėl jis nebuvo priimtas Lietuvos Respublikos įsteigtų ar gyvenančių atsakovų atžvilgiu.
27. Atsakovė UAB „ICOR“ atsiliepime prašo nutraukti apeliacinį procesą prieš UAB „ICOR“, atskirąjį skundą atmesti. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas šiais argumentais:
- 27.1. Apeliantė nepagrįstai siekia Lietuvos Respublikos teismuose pateikti „investicinių priešieškinį“ (ieškinį), kurio teikimo galimybės nenumato nei Lietuvos, nei tarptautiniai teisės aktai. Ieškinio ydingumą įrodo paties ieškinio konstrukcija: iš vienos pusės apeliantė siekia „perkelti“ į Lietuvos Respublikos teismus investicinių ginčą, inicijuotą Dvišalės sutarties ir ICSID Konvencijos pagrindu, remdamasis investicinių ginčų santykius reglamentuojančiais teisės aktais (pvz., Susitarimu), nes tai padėtų apeliantei apeiti CK 1.125 straipsnyje nustatytus

ieškinio senaties terminus; iš kitos pusės apeliantė teigia, kad ji pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) ir CPK normas Lietuvos teismams teikia paprastą žalos atlyginimo ieškinį. Tačiau, nei Atstovavimo įstatymas, nei jokia kita teisės norma nesuteikia galimybės apeliantei Lietuvos teismams pateikti „investicinį priešieškinį“. Iki šiol niekaip nepaneigta esminė aplinkybė, kad Lietuvos teismuose nei pagal nacionalinę teisę, nei pagal Susitarimą, investuotojas (Veolia) ar atsakovai niekada nepareiškė jokio ieškinio, kas bent teoriškai galėtų sąlygoti apeliantės „priešieškinio“ teikimą ir nagrinėjimą Lietuvos teismuose. Susitarime nenumatyta galimybė valstybei teikti reikalavimų prieš užsienio investuotoją šiam užsienio investuotojui valstybės teismuose nereiškiant jokių reikalavimų prieš valstybę.

- 27.2. Apeliantė niekaip nepaneigė, kad Atstovavimo įstatymas nesuteikia Lietuvai ir (ar) Vyriausybei teisės suteikti įgaliojimų Energetikos ministerijai teikti savarankišką ieškinį valstybės ir (ar) Vyriausybės vardu. Atstovavimo įstatymas nereguliuoja nei Lietuvos Respublikos ir (ar) Vyriausybės galimybės ginti Vilniaus šilumos vartotojų interesus, nei minėtų subjektų bei Energetikos ministerijos galimybės teikti savarankišką investicinį ieškinį prieš atsakovus Lietuvos Respublikos teismuose nesant regresinių reikalavimų ir (ar) nesant pareikštų reikalavimų iš atsakovų Lietuvos Respublikos ir (ar) Vyriausybės atžvilgiu. Ne tik Atstovavimo įstatymas nenumato galimybės teikti savarankiško investicinio ieškinio atsakovų atžvilgiu, bet ir Vyriausybės nutarimai, priimti Atstovavimo įstatymo pagrindu, savo prigimtimi (kaip poįstatyminiai aktai) taip pat negali praplėsti įstatymo taikymo ribų. Tai aiškiai pažeistų Lietuvos Respublikos Konstituciją ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudenciją.
- 27.3. Apeliantė taip ir nepaneigė, kad Lietuvos Respublika ir (ar) Vyriausybė bei Energetikos ministerija neturi teisės reikšti savarankiškų ieškinį Lietuvos Respublikos teismuose, remdamosi generaliniu deliktu. Vyriausybės nutarimų tekstas aiškiai nurodo, kad net tariamai būdama įgaliota kelti investicinį ginčą Lietuvos Respublikos teismuose prieš dalį atsakovų, Energetikos ministerija vis tiek negalėtų kelti ginčo prieš atsakovus, kurie nėra ir niekada nebuvo investuotojais (tarp jų ir ICOR) santykiyje su Lietuvos Respublika. Atstovavimo įstatymas Energetikos ministerijai taip pat nesuteikia teisės reikšti reikalavimus neribotam kiekiui asmenų generalinio delikto pagrindu.
- 27.4. Apeliantė niekaip nepaneigė skundžiama nutartimi nustatytos aplinkybės, kad Energetikos ministerijos ir ieškinį surašiusių advokatų pasirašytoje atstovavimo sutartyje nėra nurodyta, jog advokatams yra pavedama atstovauti Vyriausybei (valstybei). Taigi, nėra pagrindo teigti, kad ieškinį surašę advokatai turi įgaliojimus atstovauti Vyriausybei (valstybei).
- 27.5. Apeliantė niekaip neįrodė turinti teisinį subjektiškumą ir suinteresuotumą reikšti ieškinyje pateiktus reikalavimus. Skirtingai nei teigiama atskirajame skunde, apygardos teismas privalėjo būtent ieškinio priėmimo stadijoje vertinti apeliantės teisę ginti viešąjį interesą, o apeliantė taip ir nenurodė nė vienos teisės normos, suteikiančios jai teisę ieškiniu ginti viešąjį interesą (CPK 135 straipsnio 1 dalies 2 punktas). Apeliantė taip pat nenurodė jokių pagrindų apeliantės tariamai teisei (suinteresuotumui) atstovauti šilumos vartotojų interesams ir prašyti jų neva patirtą žalą priteisti būtent apeliantei, nesant jokio tokios tariamos žalos paskirstymo mechanizmo.
- 27.6. Pirmosios instancijos teismas teisingai nustatė, kad ieškinio jurisdikcijos klausimas nepatenka į Reglamento taikymo sritį. Reglamento 1 straipsnio 1 dalis draudžia taikyti Reglamento nuostatas investiciniams ginčams, nesvarbu, ar valstybė yra ieškovė ar atsakovė. Be to, Reglamentas tikslingai eliminuoja iš Reglamento taikymo srities visus su arbitražu susijusius

klausimus, tarp jų ir klausimą dėl investicinio ginčo (kuris grindžiamas viešosios valdžios veiksmais) perkėlimo iš ICSID arbitražo į kitą forumą.

- 27.7. Apeliantė niekaip nepagrindė Lietuvos Respublikos teismų jurisdikcijos nagrinėti ieškinį pagal nacionalinės teisės nuostatas. Apeliantė nepagrindė, kodėl nacionaliniai teismai pagal nacionalinės teisės nuostatas turi nukrypti nuo galiojančio Investicijų įstatymo 6 straipsnio tiesioginio taikymo, be kita ko, nuo bendrosios jurisdikcijos nustatymo taisyklės pagal *Veolia domicilę* (CPK 788 straipsnis).
- 27.8. Apygardos teismas pagrįstai atsisakė priimti ieškinį, kadangi pateiktu ieškiniu apeliantė siekia dirbtinai susikurti tarptautinę Lietuvos Respublikos teismų jurisdikciją, į vieną ieškinį sujungdama investicinį ginčą su reikalavimais asmenims, kurie neturi nieko bendra nei su investiciniu ICSID arbitražu, nei su komerciniu SCC arbitražu.
- 27.9. Siekdama pateikti savo „investicinį priešieškinį“ iš neutralaus ir visuotinai pripažinto ICSID arbitražo į savo pačios Lietuvos Respublikos teismus be užsienio investuotojo sutikimo ir be jokie egzistuojančio teisinio pagrindo, apeliantė nepagrįstai siekia būti teisėju savo byloje. Priešingai nei teigiama atskirajame skunde, apygardos teismas privalėjo spręsti ieškinio (ne)priėmimo pagrindus, nepriklausomai nuo priimtų Lietuvos apeliacinio teismo ir kasacinio teismo nutarčių. Aukštesnės instancijos teismai nekonstatavo, kad ieškinys turi būti priimtas. Apygardos teismas pagal CPK 137 straipsnio 2 dalį privalėjo įvertinti ir kitus ieškinio (ne)priėmimo pagrindus (tarp jų įgaliojimų, teisingumo, suinteresuotumo, jurisdikcijos ir kt. klausimus). Apygardos teismas nepadarė jokių CPK pažeidimų suteikdamas teisėtą galimybę atsakovams pasisakyti dėl ieškinio (ne)priėmimo pagrindų. Atvejais, kai teismo jurisdikcijos išsprendimas dėl šalių valios neaiškumo reikalauja papildomų priemonių taikymo, teismas turi imtis priemonių, kad išsiaiškintų šalių pozicijas.
28. Atsakovai „Veolia Energie International S.A.“, UAB „Vilniaus Energija“ ir UAB „Litesko“ atsiliepime į atskirąjį skundą prašo procesą, pradėtą ieškovės atskirojo skundo pagrindu, nutraukti arba atskirąjį skundą atmesti, priteisti bylinėjimosi išlaidas. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:
- 28.1. Ieškovė atskirąjį skundą rengė ir pateikė per 8 dienas nuo tos dienos, kai faktiškai susipažino su skundžiama nutartimi. Ieškovė praleido CPK 335 straipsnio 1 dalyje nustatytą 7 dienų atskirojo skundo pateikimo terminą. Procesas, pradėtas ieškovės atskirojo skundo pagrindu, turėtų būti nutrauktas (CPK 293 straipsnis).
- 28.2. Ieškinio priėmimo klausimas buvo sprendžiamas griežtai laikantis CPK nustatytų reikalavimų. Teismai pagrįstai suteikė teisę atsakovams išreikšti savo nuomonę dėl ieškinio nepriimtumo. Skundžiamą nutartį priėmęs teismas pagrįstai rėmėsi profesorius Nekrošiaus teisine nuomone kaip teisės doktrinos šaltiniu, o ieškovė turėjo galimybę išdėstyti savo poziciją dėl nuomonės pagrįstumo.
- 28.3. Ieškinį šioje byloje pareiškė neturintys reikiamų įgaliojimų asmenys. Teismas skundžiama nutartimi pagrįstai atsisakė priimti ieškinį ir šiuo pagrindu. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 2 d. nutarimas Nr. 103 „Dėl įgaliojimo atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei (valstybei) suteikimo“ (su pakeitimais ir papildymais), Žalos atlyginimo ir atstovavimo valstybei bei Vyriausybei įstatymas nesuteikia teisės Energetikos ministerijai pareikšti ieškinį atsakovams Lietuvos Respublikos (Vyriausybės) vardu. Atitinkamai Energetikos ministerija TGS Baltic kontoros advokatams negalėjo suteikti įgaliojimų, kurių neturi pati.

- 28.4. SCC arbitražo procesas byloje Nr. V2016/183 nėra pasibaigęs, o priešieškiniu SCC byloje reikalavimai, analogiški šios civilinės bylos ieškinio reikalavimams, nėra išspręsti (CPK 137 straipsnio 2 dalies 5-6 punktai).
- 28.5. ICSID arbitražo procesas byloje Nr. ARB/16/3 nėra pasibaigęs, o ieškovės priešieškiniu ICSID byloje reikalavimai, savo pobūdžiu analogiški šios civilinės bylos ieškinio reikalavimams, nėra išspręsti (CPK 137 straipsnio 2 dalies 5-6 punktai). Ieškovė ICSID arbitražo procese niekada tinkamai neatsiėmė priešieškiniu.
- 28.6. Skundžiamą nutartį priėmęs teismas neturėjo pareigos kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą ir prašyti ištirti, ar Vyriausybės 2016 m. kovo 2 d. nutarimas Nr. 103 „Dėl įgaliojimo atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei (valstybei) suteikimo“ (su vėliausiais pakeitimais ir papildymais) yra suderinamas su Lietuvos Respublikos Konstitucija. Skundžiamą nutartį priėmęs teismas Vyriausybės nutarimą, kaip bet kurią kitą teisės aktą, taikė ir aiškino. Teismas nepripažino nutarimo negaliojančiu (nesuderinamu su Lietuvos Respublikos Konstitucija), t. y. neperėmė Konstitucinio Teismo kompetencijos.
- 28.7. Ieškovė šioje byloje negina jokio viešojo intereso. Generalinė prokuratūra, priešingai negu teigia ieškovė, nesuteikė įgaliojimų ieškovei ginti viešąjį interesą šioje byloje.
- 28.8. Briuselis I bis reglamentas Nr. 1215/2012 nėra taikomas sprendžiant ieškinio priėmimo klausimą. Ieškovės reikalavimai (tuo atveju, jeigu nebūtų vykstančių arbitražo procesų) negalėtų būti reiškiami Lietuvos teismuose. Ieškovės reikalavimai turėtų būti reiškiami pagal Veolia grupės įmonių *domiciles* vietą, t. y. reiškiami Prancūzijos teismams. Tik tokiu būdu būtų užtikrinamas Investicijų įstatymo 6 straipsnio 2–3 dalių normų laikymasis, teisė į nepriklausomą, nešališką, sąžiningą ir teisingą teismą bei įgyvendinamas principas, kad niekas negali būti teisėju savo paties byloje.
- 28.9. Skundžiamos nutarties rezultatas (rezoliucinė dalis) – atsisakymas priimti ieškinį – suderinamas su CPK 137 straipsnio, 293 straipsnio reikalavimais, neturėtų būti keičiamas net ir tuo atveju, jeigu teismas dalį ieškovės skundo pagrindų pripažintų pagrįstais. Ieškinys negali būti priimtas ir nagrinėjamas teisme, jeigu egzistuoja bent vienas pagrindas dėl ieškinio nepriimtumo.
29. Atsakovas A. Zuokas atsiliepime į atskirąjį skundą prašo procesą, pradėtą atsakovo A. Zuoko atžvilgiu pagal ieškovės atskirąjį skundą, nutraukti arba atskirąjį skundą atmesti. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:
- 29.1. Pagal Atstovavimo įstatymo 5 ir 51 straipsnius bei poįstatyminius teisės aktus apeliante neturi įstatyminės teisės teikti savarankišką ieškinį nesant regresinių reikalavimų prieš atsakovus, įskaitant A. Zuoką. Nei Atstovavimo ir Investicijų įstatymai, nei LR Vyriausybės nutarimai nesuteikia teisės (nepaveda) apeliantei reikšti savarankišką ieškinį prieš A. Zuoką, kuris nėra ir niekada nebuvo investuotojas.
- 29.2. Apeliacinis procesas CPK 315 straipsnio 2 dalies 2 punktu turi būti nutrauktas ir dėl to, kad Lietuvos Respublika, Vyriausybė ir (ar) Energetikos ministerija šioje byloje neturi teisinio suinteresuotumo ginti viešąjį interesą ir veikti Vilniaus miesto šilumos vartotojų vardu ir / ar jų naudai.
- 29.3. Apeliante nepaneigė apygardos teismo išvadų, kad ieškinys negali būti priimtas CPK 137 straipsnio 2 dalies 8 punkto pagrindu, nes šioje byloje nėra valstybės atsakomybės atvejų (atsakovai nereiškė jokių pretenzijų valstybei Lietuvos Respublikos teismuose).
- 29.4. Apygardos teismas visiškai pagrįstai konstatavo, kad pagal įstatyminį reglamentavimą ir kasacinio teismo formuojamą praktiką Lietuvos Respublika, atstovaujama Vyriausybės ir

- Energetikos ministerijos, neturi jokio teisinio suinteresuotumo atstovauti šilumos vartotojams ir veikti jų interesais bei naudai, tuo labiau prašyti prisiteisti jų neva partirtą žalą būtent sau.
- 29.5. Reglamentas negali būti taikomas nustatant Lietuvos Respublikos jurisdikciją ieškiniui nagrinėti, nes Lietuvos Respublika ieškinio padavimu perkelia investicinį ginčą į nacionalinius teismus. Lietuvos Respublikos teismai negali taikyti Reglamento nustatant Lietuvos Respublikos jurisdikciją ieškiniui nagrinėti, kadangi ieškinio reikalavimai ir pagrindas sudaro nesibaigusią ICSID ir SCC arbitražų nagrinėjimo objektus ir dalyką (Reglamento 1 straipsnio 2 dalies d) punktas). Skundžiamos nutarties išvada dėl Lietuvos Respublikos teismų jurisdikcijos nebuvimo Investicijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies pagrindu, kadangi nėra Veolia sutikimo dėl Lietuvos Respublikos teismų jurisdikcijos, yra visiškai teisėta ir pagrįsta.
- 29.6. Nėra nė vieno teisės akto, kuris suteiktų Lietuvos Respublikos teismams jurisdikciją nagrinėti investicinį ginčą pagal ieškinį. Nesant tokių teisės aktų, Lietuvos Respublika turi ginti savo neva pažeistas teises Veolios (investuotojo) *domicile* teismuose.
- 29.7. Kartu su atsiliepimu A. Zuokas teikia ieškinio priedo I-181 patikslintą vertimą. Jo pateikimo būtinybė atsirado po skundžiamos nutarties ir atskirojo skundo gavimo momento, kadangi A. Zuokui kilo būtinybė pasisakyti dėl skundžiamos nutarties motyvų, susijusių su Lietuvos Respublikos suinteresuotumo nebuvimu.
30. Atsakovas A. Janukonis atsiliepime į atskirąjį skundą prašo procesą, pradėtą atsakovo A. Janukonio atžvilgiu pagal ieškovės atskirąjį skundą, nutraukti arba atskirąjį skundą atmesti. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:
- 30.1. Pasisakydamas dėl ieškinio nepriėmimo pagrindų apygardos teismas negali būti laikomas pažeidęs CPK reikalavimus, nes teismas teisėtai ir pagrįstai įvykdė aukštesnių instancijų pavedimus nustatydamas ieškinio nepriėmimo pagrindų egzistavimą pagal taikytinus teisės aktus.
- 30.2. Nei 2016 m. vasario 3 d. Vyriausybės nutarimas, nei jį pakeitęs 2020 m. liepos 16 d. nutarimas nėra ir negali būti pakankamas pagrindas inicijuoti jokią civilinę bylą, jei Žalos atlyginimo ir Atstovavimo įstatymas nesuteikia Lietuvos Respublikai ir (ar) Vyriausybei bei Energetikos ministerijai teisės inicijuoti civilinę bylą. Apygardos teismas teisėtai ir pagrįstai išaiškino, kad Žalos atlyginimo ir Atstovavimo įstatymai neapima Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos teisės teikti savarankišką ieškinį valstybės vardu dėl žalos atlyginimo tokio pobūdžio bylose, kokią Energetikos ministerija inicijuoja šiuo ieškiniu.
- 30.3. Sistemine Atstovavimo įstatymo 1 ir 51 straipsnių ir Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1054 analizė tik patvirtina teisingą ir teisėtą skundžiamos nutarties išvadą, kad ieškinys negali būti priimtas, nes nėra Lietuvos Respublikos ir (ar) Vyriausybės atsakomybės atvejų – Veolia nepasinaudojo Susitarimo 10 straipsnyje numatyta teise ir investicinio ginčo nei iš ICSID arbitražo bylos, nei iš SCC arbitražo bylos į Lietuvos Respublikos teismą savo pasirinkimu niekada neperkėlė.
- 30.4. Priešingai nei nurodo apeliantė, pagal CPK 5 straipsnio 1 dalį ir CPK 137 straipsnio 2 dalies 1 punktą apygardos teismas ne tik galėjo, bet ir privalėjo dar iki ieškinio priėmimo nustatyti, ar apeliantė turi teisinį suinteresuotumą reikšti tokio pobūdžio ieškinį.
- 30.5. Apeliantės įgaliojimų atstovauti Vilniaus šilumos vartotojams neturėjimą pagal įstatymą ir (ar) civilinių teisinių santykių pagrindu patvirtina ir SCC arbitražo byla, kurioje Vilniaus šilumos vartotojai atstovaujami ne apeliantės, bet Vilniaus miesto savivaldybės ir Vilniaus šilumos tinklų

komercinių sutarčių pagrindu, kurių dalyvė Lietuvos Respublika, Vyriausybė ir (ar) Energetikos ministerija niekada nebuvo ir nėra.

- 30.6. Prokuratūros leidimas ne tik nepatvirtina, kad apeliantė turi teisę ginti viešąjį interesą pagal įstatymą, tačiau šis leidimas buvo gautas, kai apeliantė dar neturėjo net menamų įgaliojimų atstovauti Lietuvos Respublikai ir (ar) Vyriausybei (CPK 51 straipsnio 4 dalis).
- 30.7. Apygardos teismas pagrįstai sprendė, kad valstybė, kaip juridinis asmuo, neturi savarankiško materialinio ir procesinio civilinio subjektiškumo reikšti reikalavimus fiziniams ir juridiniams asmenims pagal generalinį deliktą dėl tariamų šių asmenų padarytų pažeidimų, koks yra šiuo atveju nurodytas ieškinyje atsakovų atžvilgiu, nes tai nėra Lietuvos Respublikos, kaip juridinio asmens, ar Vyriausybės kompetencija.
- 30.8. Apygardos teismas neapribojo apeliantės procesinių galimybių atsikirsti į profesoriaus V. Nekrošiaus išvadą ir atsakovų argumentus.
- 30.9. Apeliantė atskirajame skunde gudrauja ir bando įrodyti, kad ieškinyje reiškiama remiantis tik Lietuvos Respublikos teisės aktų normomis ir ieškiniu inicijuojamas paprastas civilinis ginčas, tačiau savo ieškinyje apeliantė nurodė visiškai priešingą poziciją, kad ieškinyje reiškiama remiantis Susitarimo nuostatomis, o apeliantė priešieškiniu perkėlimu į nacionalinius teismus tęsia savo teisių gynimą būtent investiciniame ginče.
- 30.10. Reglamentas Briuselis I bis netaikomas nagrinėjamoje byloje, nes Lietuvos Respublika ir (ar) Vyriausybė, reikšdamos ieškinį, įgyvendina *acta iure imperii įgaliojimus* (Briuselis I bis 1 straipsnio 1 dalis), be kita ko, Briuselis I bis negali būti taikomas, nes šiuo metu nesibaigė ICSID ir SCC arbitražų procesai, kuriuose nagrinėjami analogiški ieškiniui reikalavimai užsienio investuotojui (Briuselis I bis 1 straipsnio 2 dalies d) punktas).
- 30.11. Lietuvos Respublikos teisės aktai nesukuria Lietuvos Respublikos teismams jurisdikcijos nagrinėti ieškinį A. Janukonio atžvilgiu. Priešingai, investiciniam ginčui, kurį bando inicijuoti apeliantė reikšdama šį ieškinį, taikoma speciali ir imperatyvaus pobūdžio jurisdikcijos nustatymo taisyklė – nesant šalių susitarimo dėl Lietuvos Respublikos teismų jurisdikcijos, Lietuvos Respublikos teismai turi atsisakyti priimti ieškinį (Investicijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalis ir CPK 788 straipsnis).
- 30.12. Apeliacinis procesas A. Janukonio atžvilgiu turi būti nutrauktas, nes Lietuvos Respublika, įskaitant Vyriausybę ir (ar) Energetikos ministeriją, neturi nei teisinio suinteresuotumo ir kompetencijos teikti ieškinį vartotojų vardu ir jų naudai bei ginti viešąjį interesą, nei įgaliojimų pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus teikti ieškinį prieš atsakovus, kurie nereiškė jokių pretenzijų / ieškinių Lietuvos Respublikos teismuose, bei kurių atžvilgiu Lietuvos Respublika neturi jokių regresinių reikalavimų.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

- IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados
31. Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro atskirojo skundo faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliučių nutarties negaliojimo pagrindų patikrinimas (CPK 320 straipsnio 1 dalis, 329 straipsnis, 338 straipsnis). Apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas atskirajame skunde nustatytų ribų, išskyrus atvejus, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų, būtų

pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai (CPK 320 straipsnio 2 dalis, 338 straipsnis). Absoliučių skundžiamos pirmosios instancijos teismo nutarties negaliojimo pagrindų, taip pat aplinkybių, dėl kurių turėtų būti peržengiamos atskirojo skundo ribos, apeliacinės instancijos teismas nenustatė (CPK 329 straipsnio 2 ir 3 dalys, 338 straipsnis).

Dėl prašymo bylą apeliacinės instancijos teisme nagrinėti žodinio proceso tvarka

32. 2022 m. gegužės 30 d. gautas atsakovės UAB „ICOR“ prašymas skirti bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka, o 2022 m. gegužės 31 d. – atsakovų „Veolia Energie International S.A.“, UAB „Vilniaus energija“ ir UAB „Litesko“ prašymas bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka.
33. Pagal bendrąją taisyklę, įtvirtintą CPK 336 straipsnio 1 dalyje, apeliacinės instancijos teismas bylą pagal atskirąjį skundą nagrinėja rašytinio proceso tvarka. Bylos nagrinėjimą žodinio proceso tvarka lemia šio proceso būtinybės konstatavimas, o išimtinė teisė tai nuspręsti skirta teismui. Byloje dalyvaujančių asmenų prašymas nagrinėti bylą žodinio proceso tvarka pats savaime nesuponuoja žodinio proceso būtinumo; teismas turi užkirsti kelią vilkinti procesą, o dalyvaujantys byloje asmenys privalo sąžiningai naudotis ir nepiktnaudžiauti jiems priklausančiomis procesinėmis teisėmis, rūpintis greitai bylos išnagrinėjimu (CPK 7 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. balandžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-164-611/2018, 33 punktas).
34. Atsakovai pateikė prašymus nagrinėti bylą žodinio proceso tvarka, tačiau prašymuose nurodytos aplinkybės dėl bylos sudėtingumo ir atsakovų noro pateikti teismui paaiškinimus žodžiu nesudaro pagrindo vertinti, kad byla negalės būti tinkamai ir išsamiai išnagrinėta rašytinio proceso tvarka. Atsižvelgdamas į nagrinėjamo teisinio ginčo pobūdį (byloje sprendžiamas ieškinio priėmimo klausimas, šalys remiasi išskirtinai teisiniais argumentais, kurie išsamiai išdėstyti jų procesiniuose dokumentuose, poreikio aiškintis kokias nors faktines aplinkybes, apklausti liudytojus ar pan., nėra), apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad žodinis atskirojo skundo nagrinėjimas nėra tikslingas. Dėl šios priežasties atsakovų prašymai nagrinėti bylą žodinio proceso tvarka netenkinami.

Dėl rašytinių paaiškinimų naujų įrodymų (ne)priėmimo

35. 2022 m. birželio 1 d. gauti ieškovės rašytiniai paaiškinimai. Juose ieškovė nurodo, kad po to, kai Veolia įmonių grupė pradėjo investicinio arbitražo procesą Tarptautiniame investicinių ginčų sprendimo centre, 2016 m. vasario 3 d. Vyriausybė įgaliojo būtent Energetikos ministeriją atstovauti Vyriausybei (valstybei) šiame ginče. Ieškovės įsitikinimu, minėtas nutarimas aiškiai ir konkrečiai numato, kokie įgaliojimai suteikiami Energetikos ministerijai. Paaiškina, kad būtent Veolia įmonių grupė, gerbdama ES teisę ir valstybių narių sudarytą Susitarimą, turėjo atsakyti savo reikalavimų ES teisei prieštaraujančiame ICSID arbitražo procese ir juos pareikšti kompetentingame valstybės narės teisme – Vilniaus apygardos teisme. Jei Veolia įmonių grupei perkėlus pareikštus reikalavimus į nacionalinį teismą, Vyriausybė (valstybė) galėtų gintis, reikšdama priešiškinį, nėra jokio pagrindo teigti, kad ši teisė išnyksta ar neatsiranda, jei Veolia įmonių grupė nesilaiko Susitarimo reikalavimų. Ieškovė taip pat nurodo, kad ieškinio tarptautinės jurisdikcijos klausimas patenka į 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo taikymo sritį ir byla yra teisinga Lietuvos teismams.
36. 2022 m. birželio 13 d. gautas Veolia Energie International S.A., UAB „Vilniaus energija“ ir UAB „Litesko“ atsiliepiamas į ieškovės rašytinius paaiškinimus. Atsakovės jame nurodo, kad ieškovės paaiškinimai neturi būti priimti, nes CPK šalims nesuteikia teisės apeliacinėje instancijoje teikti papildomus paaiškinimus. Taip pat paaiškina, kad atsakovai nei viename procesiniame dokumente nepripažino, kad civilinėje byloje turėtų būti taikomas Briuselis I bis reglamentas Nr. 1215/2012. Atsakovai dėl *domicile* reikšmės pasisakė tik tam atvejui, jeigu teismas dėl kokių nors priežasčių

nuspręstų taikyti Briuselis I bis reglamentą Nr. 1215/2012. Formaliai kitaip įvardijami civilinės bylos ir SCC arbitražo bylos Nr. V2016/183 ieškovais (SCC pagal priešieškinį) esantys subjektai (Lietuvos Respublika – civilinėje byloje bei Vilniaus miesto savivaldybė – SCC arbitražo byloje), nepaneigia šioje byloje bandomo pareikšti ieškinio tapatumo SCC arbitraže nagrinėjamam priešieškiniui, nes SCC arbitražo procese priešieškinį pareiškusi Vilniaus miesto savivaldybė yra Lietuvos Respublikos, kuri nurodoma ieškove šioje byloje, sudėtinė dalis.

37. 2022 m. birželio 13 d. gauti UAB „ICOR“ paaiškinimai–atsikirtimai. Juose prašoma nepriimti ieškovės teiktų paaiškinimų, nes ieškovė teikia savo atsikirtimus į atsakovų pateiktus atsiliepimus, o tokios galimybės CPK nenumato. Apeliantė siekia papildyti savo atskirąjį skundą. Nurodo, kad apeliantė paaiškinimuose niekaip nepaneigė, kad Lietuvos Respublika ir (ar) Vyriausybė turi teisinį suinteresuotumą ir subjektiškumą reikšti ieškinį – turi kompetenciją ginti viešąjį interesą ir siekti prisiteisti Vilniaus šilumos vartotojų tariamai patirtą žalą sau. Apeliantė ignoruoja pačios Vyriausybės priimtą 2014 m. rugsėjo 29 d. nutarimą Nr. 1054 „Dėl valstybės ir Vyriausybės atstovo teismuose nustatymo“, kuriame Vyriausybė nenumatė teisės apeliantei, veikiant Lietuvos Respublikos ir (ar) Vyriausybės vardu, teikti savarankišką ieškinį prieš ne investuotojus Lietuvos Respublikos teismuose. 2020 m. liepos 16 d. Nutarime Vyriausybė niekada nenustatė, kad apeliantė gali reikšti savarankiškus reikalavimus, savo nuožiūra, neribotam asmenų ratui, neribotais pagrindais. Apeliantės bandymai įrodyti, kad ICSID ir SCC bylos yra niekaip nesusijusios su nagrinėjama byla yra bandymas pildyti ieškinį ir atskirąjį skundą. Kartu su šiais paaiškinimais UAB „ICOR“ teikia įrodymus, nes jų pateikimo būtinybė atsirado tik po ieškovės paaiškinimų gavimo.
38. Pagal CPK 323 ir 338 straipsnių nuostatas keisti (pildyti) apeliacinį / atskirąjį skundą, pasibaigus atitinkamo skundo padavimo terminui, draudžiama. Šiuo aspektu yra pasisakęs ir kasacinis teismas, nurodydamas, kad pasibaigus apeliacinio (atskirojo) skundo padavimo terminui nebegalima nurodyti naujų, įstatymo nustatytu terminu pateiktame skunde nenurodytų, argumentų, faktinių aplinkybių, nebegalima keisti apeliacinio (atskirojo) skundo reikalavimo. Šis draudimas susijęs su apeliacinio proceso paskirtimi ir ypatumais, proceso dalyvių lygiateisiškumo užtikrinimu bei su tuo, kad būtent apeliacinio skundo pagrindas ir dalykas apibrėžia apeliacinio proceso ribas. Nors CPK 42 straipsnio 1 dalis suteikia teisę byloje dalyvaujančiam asmeniui pateikti rašytinius paaiškinimus, tačiau juose negali būti nurodomos naujos aplinkybės ar nauji argumentai, kurie nebuvo pateikti anksčiau (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. balandžio 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-197-611/2015).
39. Nagrinėjamu atveju rašytiniuose paaiškinimuose ieškovė dėstomomis aplinkybėmis papildomai argumentuoja savo skundą, nurodo naujų motyvų, kodėl jos atskirasis skundas turėtų būti tenkinamas, atitinkamai atsakovės savo rašytiniuose paaiškinimuose teikia atsikirtimus į ieškovės nurodomus argumentus. Pažymėtina, kad rašytiniai paaiškinimai, kuriuose šalis išdėsto savo atsikirtimus į priešingų šalių apeliacinės instancijos teismui adresuotus procesinius dokumentus, negali būti priimami, nes apeliaciniame procese nenumatytas apsikeitimas jokiais kitais procesiniais dokumentais, išskyrus patį skundą bei atsiliepimą į jį, kuriems pateikti, be kita ko, yra nustatyti ir konkretūs procesiniai terminai. Nagrinėjamu atveju savo rašytiniuose paaiškinimuose apeliantė pateikė atsikirtimus į atsakovų atsiliepimuose nurodytus argumentus, t. y. pateikė atsiliepimą į atsiliepimą, o atsakovės atitinkamai pateikė argumentus į ieškovės pateiktus rašytinius paaiškinimus, nors, kaip minėta pirmiau, tokio pasirengimo bylos nagrinėjimui apeliacine tvarka būdo civilinio proceso normos nenumato (CPK 318 straipsnis). Pateiktuose rašytiniuose paaiškinimuose apeliantė, atsikirdama į atsiliepimų argumentus, iš esmės siekia papildyti savo atskirąjį skundą naujomis aplinkybėmis, o atsakovų rašytiniai paaiškinimai vertintini kaip atsiliepimai į ieškovės papildomus naujus argumentus, todėl tiek ieškovės, tiek atsakovių rašytiniai paaiškinimai į apeliacine tvarka

nagrinėjama byla nepriimami. Nepriėmus atsakovės UAB „ICOR“ rašytinių paaiškinimų, nepriimami ir prie šių paaiškinimų pridėti įrodymai.

40. Atsakovas A. Zuokas kartu su atsiliepimu į apeliančios atskirąjį skundą pateikė ieškinio priedo Nr. I-181 patikslintą vertimą į lietuvių kalbą, kuris, teisėjų kolegijos vertinimu, nelaikomas nauju įrodymu, kaip tai apibrėžia CPK 314 straipsnis, todėl pridedamas prie bylos medžiagos.

Dėl ieškovės teisės reikšti ieškinį ir įgaliojimo vesti bylą

41. Ieškovė, kreipdamasi į Vilniaus apygardos teismą, nurodė, kad, inicijuodama šią civilinę bylą, ji tęsia teisių gynimą tarp jos ir „Veolia Environnement S. A.“, „Veolia Energie International S. A.“, UAB „Vilniaus energija“, UAB „Litesko“ (toliau kartu – „Veolia“ įmonių grupė) vykstančiame ginče, kuriame ji ICSID arbitražo procese 2017 m. rugsėjo 17 d. pagal Dvišalę sutartį buvo pareiškusi priešieškinį dėl „Veolia“ įmonių grupės padarytos žalos Lietuvos Respublikai atlyginimo ir kuri (priešieškinį) ICSID arbitražo byloje atsiėmė, vadovaudamasi Susitarimo 8 straipsnio 3 dalimi bei 10 straipsnio 1 dalimi.
42. Taigi, ieškovė remiasi argumentu, kad atsiėmusi priešieškinį ICSID arbitraže, Susitarimo pagrindu ji įgijo teisę pareikšti atitinkamą reikalavimą kompetentingame valstybės narės teisme, kadangi arbitražas nebeturi jurisdikcijos nagrinėti šį ginčą ir tokiu kompetentingu valstybės narės teismu, ieškovės nuomone, yra Vilniaus apygardos teismas, t. y., ieškovė laikosi pozicijos, kad turi teisę reikšti reikalavimą Lietuvos Respublikos teisme.
43. Sprendžiant, ar Lietuvos Respublika, atstovaujama Energetikos ministerijos, turi teisę reikšti aptariamą ieškinį ir ar toks ieškinytis gali būti reiškiamas (nagrinėjamas) Lietuvos Respublikos teisme, visų pirma turi būti identifikuota kokio pobūdžio ginčą inicijuoja apeliančė.
44. Nagrinėjamoje byloje ieškovė pareiškė ieškinį dėl žalos atlyginimo, ieškinio faktinį pagrindą nurodydama tai, kad atsakovų veiksmai lėmė žymiai aukštesnes šilumos kainas Lietuvos vartotojams, kurie buvo priversti didesnę dalį savo pajamų skirti sąskaitoms už šilumos energiją ir karštą vandenį apmokėti, o papildomos namų ūkių ir verslo išlaidos tiesiogiai darė neigiamą įtaką ne tik namų ūkių ir verslo perkamajai galiai, bet ir Lietuvos Respublikos ekonomikos vystymuisi. Pasak ieškovės, atsakovai neteisėtai padidino šilumos ir karšto vandens kainas ir tokiu būdu atliko deliktą, dėl kurio Lietuvos vartotojai patyrė ekonominių nuostolių, o tai lėmė žalą Lietuvos ekonomikai ir bendrajam vidaus produktui (BVP). Taigi, grįsdama žalą, kaip vieną iš civilinės atsakomybės sąlygų, ieškovė ją sieja ne su konkrečiais pačios ieškovės dėl atsakovių neteisėtų veiksmų patirtais nuostoliais (turtiniais praradimais), o su vartotojų patirta žala, pastariesiems brangiau mokant už šilumą. Pirmosios instancijos teismas taip suformuluotą ieškovės reikalavimą kvalifikavo kaip ieškinį, pareikštą siekiant apginti viešąjį interesą.
45. Remiantis teisės doktrina, viešasis interesas – tai ne vien valstybės interesas, bet visų pirma visuomenės (lot. *populus*) interesas, o valstybė (lot. *res publica*), kaip visuomenės politinė organizacija, tik privalo jam atstovauti ir jį ginti. Viešojo intereso sinonimais laikytinas visuomenės, bendras, kolektyvinis, socialinis interesas. Gali skirtis tik viešojo intereso apimtis – kartais jis gali būti visos visuomenės, kartais tik atskiros grupės ar sluoksnio interesas (pavyzdžiui, vartotojai, tautinės mažumos, smulkieji akcininkai ir pan.), tačiau vis tiek visada bus viešasis. <...> Taigi, valstybės interesas taip pat yra siauresnis nei viešasis (Lietuvos CPK įgyvendinimo problemos, 2007, Teisinės informacijos centras, p. 203). Teisėjų kolegijos vertinimu, nagrinėjamu atveju ieškovės pareikštas ieškinytis atitinka ieškinio dėl viešojo intereso gynimo esminius požymius, kadangi ieškovės įrodinėjama žala vertinama labai plačiai, t. y. apima ne tik valstybės interesą (BVP mažėjimą), bet, visų pirma, didelės visuomenės dalies (šilumos vartotojų) interesą.

46. Teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos reglamentuojama CPK 5 straipsnyje. Šio straipsnio pirmojoje dalyje įtvirtinta, jog kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Pagal aptariamo straipsnio trečiąją dalį teismas imasi nagrinėti civilinę bylą pagal asmens (arba jo atstovo), kuris kreipėsi, kad būtų apginta jo teisė arba įstatymų saugomas interesas, pareiškimą. Įstatymų nustatytais atvejais prokuroras, valstybės ir savivaldybių institucijos ir kiti asmenys gali pareikšti ieškinį ar pareiškimą viešajam interesui ginti. Iš esmės analogiška pastarajai nuostata yra įtvirtinta ir CPK 49 straipsnio 1–2 dalyse.
47. Pirmiau nurodytos proceso teisės normos patvirtina, kad kreiptis į teismą dėl pažeistų teisių gynimo gali dvi subjektų grupės: 1) subjektai, ginantys jiems patiems priklausančią teisę arba jų pačių įstatymų saugomą interesą; 2) subjektai, ginantys viešąjį interesą įstatymo pagrindu. Pastarieji subjektai, kreipdamiesi į teismą, gina ne savo pačių pažeistą teisę, t. y. įgyvendina ne savo teisę į teisminę gynybą, o specialius valstybės suteiktus įgaliojimus viešojo intereso apsaugos srityje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-314-611/2018).
48. Kasacinis teismas yra konstatavęs, kad viešojo intereso gynimas yra vieno iš pagrindinių privatinės teisės (taip pat – ir civilinio proceso) principų – dispozityvumo principo, pagal kurį kiekvienas asmuo pats gina savo pažeistas teises, išimtis. Ji nustatyta pirmiausia siekiant apginti socialiai pažeidžiamus asmenis, kurie patys negali kreiptis į teismą su reikalavimu apginti jų pažeistą teisę, arba asmenų, negalinčių be kitų pagalbos savarankiškai pasinaudoti teise į teisminę gynybą, teises ir teisėtus interesus (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. spalio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-414/2014).
49. Taigi, pagal aptartą teisinį reglamentavimą bei kasacinio teismo praktiką prokuroras, valstybės ir savivaldybių institucijos ir kiti asmenys gali pareikšti ieškinį viešajam interesui ginti. Kita vertus, šių subjektų teisė teismine tvarka ginti viešąjį interesą nėra absoliuti – CPK 5 straipsnio 3 dalyje ir CPK 49 straipsnio 1–2 dalyse *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) įtvirtinta, kad pirmiau įvardyti subjektai *tik įstatymų nustatytais atvejais* gali reikšti ieškinį viešajam interesui ginti. Viešajam interesui civilinio proceso tvarka ginti yra būtinos dvi pirminės sąlygos: 1) ieškinys viešajam interesui ginti yra pareikštas subjekto, kuriam įstatymų lygmeniu pripažįstama teisė teismine tvarka ginti viešąjį interesą; 2) subjektas, reiškiantis ieškinį viešajam interesui ginti, veikia pagal įstatyme apibrėžtą savo kompetenciją, t. y. įstatyme yra įtvirtinta tokio subjekto teisė (tiksliau – netgi pareiga, jeigu, žinoma, egzistuoja pagrindas imtis viešojo intereso gynimo) teismine tvarka ginti viešąjį interesą reikalaujant taikyti konkretų civilinių teisių gynimo būdą. Pažymėtina, kad šių sąlygų nebuvimas eliminuoja viešojo intereso gynimo civilinio proceso tvarka galimybę. Kita vertus, kompetencijos ginti viešąjį interesą neturėjimas neužkerta kelio kreiptis į prokurorą dėl viešojo intereso gynimo, t. y. viešasis interesas, neegzistuojant pirmiau įvardytoms sąlygoms, gali būti ginamas per prokurorą (CPK 49 straipsnio 1 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-314-611/2018).
50. Nagrinėjamu atveju, atsižvelgiant į pareikšto ieškinių pagrindą, t. y. ieškovei nurodant, kad atsakovė Veolia neteisėtai padidino šilumos ir karšto vandens kainas ir taip atliko deliktą, dėl kurio Lietuvos vartotojai patyrė ekonominių nuostolių, o tai lėmė žalą Lietuvos ekonomikai ir BVP, konstatuotina, kad valstybė ar jos įgaliotos institucijos galėtų kreiptis į teismą su ieškiniu dėl žalos atlyginimo tik tuo atveju, jeigu įstatymas numatytų teisę valstybei, kaip savarankiškam civilinių teisinių santykių subjektui, pareikšti teisme tokio pobūdžio ieškinį.
51. Nors, apeliančios teigimu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2016 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 103 „Dėl įgaliojimų atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei (valstybei) suteikimo“ (su vėlesniais

pakeitimais ir papildymais) suteikė Energetikos ministerijai aiškius ir konkrečius įgaliojimus tiek reikšti reikalavimus Lietuvos Respublikos teismuose, tiek ir pareikšti juos Veolia įmonių grupei bei kitiems neteisėtus veiksmus atlikusiems asmenims, tačiau pažymėtina, kad poįstatyminiu teisės aktu negali būti suteikiami įgaliojimai atlikti veiksmus, kuriems atlikti reikalingas įstatymų lygio reguliavimas (konkrečiu atveju – ieškinio viešajam interesui ginti pareiškimas). Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra pažymėjęs, kad poįstatyminiu teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, tačiau toks teisės aktas negali pakeisti paties įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis. Kitaip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių aktų atžvilgiu (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugpjūčio 21 d. nutarimas). Iš to seka, kad teisė pareikšti ieškinį viešajam interesui ginti turi būti suteikta įstatymu, o ne poįstatyminiu teisės aktu, atitinkamai, aptariamas poįstatyminis aktas suteikia teisę atstovauti valstybei ir Vyriausybei tik tokio pobūdžio ginče, kuriam inicijuoti (ar įstoti į jau vykstantį ginčo nagrinėjimą) nėra reikalingas įstatymo lygmens reglamentavimas.

52. Priešingai nei teigia apeliantė, aptariamu atveju nėra konstatuojamas minėto Vyriausybės nutarimo nesuderinamumas su Konstitucija. Konstatavimas, kad Vyriausybės nutarimas Nr. 103 „Dėl įgaliojimo atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei (valstybei) suteikimo“ (su vėliausiais pakeitimais ir papildymais) kaip poįstatyminis teisės aktas nesuteikia valstybei ar jos įgaliotoms institucijoms teisės pareikšti ieškinį siekiant apginti viešąjį interesą, niekaip nelemia šio Nutarimo antikonstitucingumo bei nesuponuoja teismo pareigos kreiptis į Konstitucinį teismą. Tokiu konstatavimu yra išsprendžiamas ne Nutarimo prieštaravimo Konstitucijai klausimas, o apibrėžiamos jo taikymo ribos, nustatant, kokiam santykiyje valstybės institucijos įgaliotos atstovauti valstybei ir Vyriausybei ir kokią ieškinį (priešieškinį), remdamosi šiuo Nutarimu, jos turi teisę pareikšti teisme.
53. Ieškinyje, kuris reiškiamas viešajam interesui ginti, turi būti nurodyta konkreti įstatymo norma, suteikianti pareiškėjui teisę ieškiniu dėl viešojo intereso gynimo reikalauti taikyti konkretų civilinių teisių gynimo būdą (CPK 135 straipsnio 1 dalies 2 punktas). Subjektui nepagrindus pirmiau įvardytų sąlygų, laikytina, kad jis neturi teisės reikalaujamu būdu ginti viešąjį interesą civilinio proceso tvarka, vadinasi, negali turėti (įgyti) civilinių procesinių teisių ir pareigų (neturi civilinio procesinio teismo), todėl tokio subjekto pareikštas ieškinyš nenagrinėtinas teisme civilinio proceso tvarka (CPK 137 straipsnio 2 dalies 1 punktas) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-314-611/2018).
54. Teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo išvada, kuria pritariama profesoriaus habilituoto daktaro Vytauto Nekrošiaus nuomonei, kad valstybė, kaip juridinis asmuo, negali veikti savarankiškai viešojo administravimo srityse, kuriose veikia ir įstatymo suteiktą kompetenciją turi konkretūs viešojo administravimo subjektai ir kad jokie Lietuvos Respublikos įstatymai nesuteikia valstybei ar Lietuvos Respublikos Vyriausybei teisės reikšti savarankiškus reikalavimus dėl Lietuvos savivaldybių šilumos ūkių nuomos konkursų rezultatų ir juose sudarytų sutarčių, tikrinti ir reikšti savarankiškus reikalavimus dėl konkurencijos teisės pažeidimų ar tariamo poveikio valstybės ar savivaldybės tarnautojų sprendimams, reikšti savarankiškus reikalavimus dėl elektros energijos ir karšto vandens kainų pagrįstumo ginti šilumos vartotojų teises.
55. Pažymėtina, kad teisės doktrinoje taip pat laikomasi pozicijos, kad teisę pareikšti tokio pobūdžio ieškinį turi tik įstatymu įgaliotos institucijos. Lietuvoje pagal galiojančius teisės aktus įgaliojimus ginti viešąjį interesą civilinio proceso tvarka turi šios valstybės bei savivaldybių institucijos bei kiti asmenys: Konkurencijos taryba, Vartotojų teisių gynimo valstybės įstaigos bei visuomeninės vartotojų organizacijos, Valstybės turto fondas, Profesinės sąjungos, Žurnalistų etikos inspektorius, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, Aplinkos apsaugos institucijos, Draudimo priežiūros komisija, Vaiko teisių apsaugos institucijos, Autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo asociacijos, Valstybės kontrolierius, Seimo kontrolierius, Mokesčių

administratorius, Vyriausybės atstovas (Lietuvos CPK įgyvendinimo problemos, 2007, Teisinės informacijos centras, p. 233 – 242). Lietuvos valstybė įgyvendina savo kompetenciją per įvairias institucijas, todėl tik jos turi teisę kreiptis į teismą, atsižvelgiant į nustatytą reglamentavimą. Be to, valstybė ar atitinkama institucija gali kreiptis į prokurorą dėl viešojo intereso gynimo.

56. Pasak apeliančios, Lietuvos Respublikos žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo 5¹ straipsnio 1 daliai numatant, kad valstybei teisme atstovauja Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, Energetikos ministerija turi įgaliojimus veikti Lietuvos Respublikos vardu šioje byloje ir naudotis CPK 5 straipsnio suteikta teise kreiptis į teismą. CPK 51 straipsnio 4 dalyje taipogi nustatyta, kad valstybei civiliniame procese atstovauja Vyriausybė ar jos įgaliota valstybės institucija. Sutiktina, kad šios įstatymo normos numato Vyriausybės teisę atstovauti valstybei, tačiau jos neišplečia asmenų, kuriems suteikiama teisė reikšti ieškinį viešajam interesui apginti, rato, t. y. nesuteikia pačiai valstybei, kaip juridiniam asmeniui, teisės ginti viešąjį interesą civilinio proceso tvarka.
57. Teisėjų kolegija, apibendrinama išdėstytus argumentus, konstatuoja, kad nei apeliančios nurodomas teisinis reglamentavimas (nutarties 56 punktą), nei Vyriausybės nutarimas nesuteikia jai teisės ginti viešąjį interesą civilinio proceso tvarka ir prisiteisti vartotojų patirtą žalą, pastariesiems brangiau mokėjus už šilumos energiją.
58. Ieškovė nenurodė kitų įstatymo normų, kurios patvirtintų jos teisę reikšti ieškinį pirmiau įvardyto viešojo intereso gynimo tikslais. Vadinasi, ieškovė neįrodė, kad ieškinys viešajam interesui ginti yra pareikštas įgyvendinant jai įstatymu suteiktą kompetenciją. Teisėjų kolegijos nuomone, įvertinus anksčiau aptartą reglamentavimą ir teismų praktiką, valstybei įstatymu nesuteikta teisė pačiai, o ne per konkrečiuose įstatymuose įgaliotus asmenis, reikšti ieškinio viešajam interesui ginti. Taigi, Lietuvos Respublika CPK 5 straipsnio prasme neturi teisinio suinteresuotumo pareikšti tokio turinio ieškinį.
59. Apeliančios skunde teigia, kad pirmosios instancijos teismas, sprenddamas, jog Vyriausybė neturi teisės reikšti ieškinio šioje byloje, ne tik, kad susiaurino Lietuvos Respublikos žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo taikymo apimtį, bet ir tokiu būdu apskritai kvestionuoja Vyriausybės teisę atstovauti valstybei teismuose, arbitražo procesuose, įskaitant ir procesą Tarptautiniame investicinių ginčų sprendimo centre. Su tokia apeliančios pozicija nėra pagrindo sutikti. Kaip jau minėta, šioje byloje nustačius, kad ieškinys pareikštas siekiant apginti viešąjį interesą, konstatuota, jog valstybei įstatymu teisė reikšti tokio pobūdžio ieškinį nėra suteikta. Šiuo atveju nėra kvestionuojama Vyriausybės teisė atstovauti Lietuvai apskritai visuose teismuose, o sprendžiama būtent tai, ar ieškovė turi teisę atstovauti šilumos vartotojams ir tokiu būdu ginti viešąjį interesą, nes ieškovė siekia prisiteisti vartotojų patirtą žalą, pastariesiems brangiau mokėjus už šilumos energiją. Veikimas vartotojų interesais ar bendrąja prasme visų Lietuvos žmonių labai negali būti suprantamas ir besąlygiškai tapatinamas su valstybės (Vyriausybės) savarankiška teise veikti bet kokioje sferoje ir teikti ieškinius vartotojų vardu ir jų naudai (pav. Lietuvos apeliacinio teismo 2019 m. kovo 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2A-301-516/2019). Taigi, šiuo atveju buvo konstatuota, kad valstybė, kaip juridinis asmuo, nagrinėjamu atveju neturi savarankiško materialinio ir procesinio subjektiškumo reikšti reikalavimus fiziniams ar juridiniams asmenims pagal generalinį deliktą, dėl tariamų šių asmenų pažeidimo viešojo administravimo srityse, kadangi tai nėra valstybės ar Vyriausybės kompetencija.

Dėl atsisakymo priimti ieškinį santykio su ginčo išnagrinėjimu iš esmės

60. Apeliančios vertinimu, Vilniaus apygardos teismas jau ieškinio priėmimo stadijoje išnagrinėjo bylą – teismas atsisakė priimti ieškinį *inter alia* (be kita ko) dėl to, kad vyriausybė ar jos įgaliota Energetikos

ministerija neturi teisės ginti viešojo ar šilumos vartotojų interesų, ieškovė neįrodė žalos ir t. t. Visi šie klausimai, pasak apeliančios, yra bylos nagrinėjimo iš esmės dalis, todėl šiais pagrindais Vilniaus apygardos teismas atsisakyti priimti ieškinio negalėjo.

61. Teisės kreiptis į teismą prielaidų bei tinkamo įgyvendinimo sąlygų buvimą ar nebuvimą teismas aiškina *ex officio* (savo iniciatyva, pagal pareigas) ieškinio priėmimo metu spręsdamas bylos iškėlimo klausimą. Teismas šios civilinio proceso stadijos metu nustato, ar ieškinį paduodantis asmuo turi teisę pareikšti ieškinį, t. y. tikrina, ar yra teisės kreiptis į teismą prielaidos ar ne, taip pat ar pareiškėjas tinkamai įgyvendina savo teisę kreiptis į teismą, tačiau tai nereiškia, kad teismui konstatavus ieškovės suinteresuotumo nebuvimą, tokiu būdu byla išnagrinėjama iš esmės.
62. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. spalio 27 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-7-414/2014 konstatuota, kad CPK 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta kiekvieno suinteresuoto asmens teisė įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą tam, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama teisė arba įstatymo saugomas interesas. Taigi asmenys, kreipdamiesi į teismą, privalo nurodyti, kokia jo teisė pažeista ir koks saugomas interesas turėtų būti ginamas. Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad pirminė sąlyga asmeniui kreiptis į teismą yra teisinio suinteresuotumo turėjimas. Asmuo neturi teisės kreiptis į teismą prašydamas apginti ne jo paties, o kito asmens teisę, nes tai reikštų neleistiną įsikišimą į kito asmens laisvės sritį. Asmens pateiktas ieškinys, nesusijęs su jo subjektyvių teisių gynimu, teismuose nenagrinėtinas (CPK 137 straipsnio 2 dalies 1 punktas), išskyrus aiškiai įstatymuose nustatytus atvejus. Pagal CPK 5 straipsnio 3 dalį įstatymų numatytais atvejais prokuroras, valstybės ir savivaldybių institucijos ir kiti asmenys gali pareikšti pareiškimą viešajam interesui ginti. Tokie asmenys, kreipdamiesi į teismą, įgyvendina ne jų teisę į teisminę gynybą (nes jie gina ne jų pačių pažeistą teisę), o specialius valstybės suteiktus įgaliojimus viešojo intereso apsaugos srityje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. spalio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-414/2014). Nagrinėjamu atveju, sprendžiant dėl ieškovės teisinio suinteresuotumo, kaip teisės kreiptis į teismą sąlygos, teisiškai reikšminga yra tai, kad žala, kurią ieškovė prašo priteisti, kilo šilumos vartotojams, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad ieškovė laikytina neturinčia teisinio suinteresuotumo reikšti tokio pobūdžio ieškinį, nes savo teisės ginti viešąjį interesą nepagrindė įstatyminiu reglamentavimu. Nenustačius valstybės teisės ginti viešąjį interesą nagrinėjamu atveju, teismas pagrįstai atsisakė priimti ieškinį kaip nenagrinėtiną teisme civilinio proceso tvarka ir toks konstatavimas nevertintinas kaip ieškinio išsprendimas iš esmės.

Dėl Reglamento taikymo

63. Apeliančė nesutinka ir su pirmosios instancijos teismo išvada, kad šiuo atveju nėra taikytinas 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo.
64. Pažymėtina, kad Reglamentas netaikomas bylose, kuriose valstybė įgyvendina savo viešuosius įgaliojimus (*acta iure imperii*) (Briuselio I bis reglamento 1 straipsnio 1 dalis). Pritartina pirmosios instancijos teismo išvadai, kad nagrinėjamu atveju ieškovė Lietuvos valstybė – valstybė narė, kurioje buvo investuojama, veikia kaip valdžios subjektas, kadangi inicijuoja individualų valstybės narės ginčą su investuotoju iš kitos valstybės narės, pagal susitarimus dėl viešųjų valdžios institucijų taikomos nacionalinės ir Sąjungos teisės ir tuo neapsiribojant. Nagrinėjamu atveju ieškovės Lietuvos Respublikos inicijuojamos civilinės bylos ieškinio dalykas – žalos atlyginimas, grindžiamas investuotojų (Veolia grupės įmonių) tarptautinės dvišalės sutarties nuostatų pažeidimu, tinkamai nevykdant prisiimtų savo įsipareigojimų ir vykdant investuotojo pareigas, taip pat bendro pobūdžio pareigos elgtis atidžiai ir rūpestingai pažeidimu. Taigi, ieškinio dalykas nagrinėjamu atveju tiesiogiai susijęs su Dvišale sutartimi ir Veolia atlikta investicija Lietuvos Respublikos teritorijoje. Ieškovė

neturi jokių civilinių ir (ar) komercinių santykių su atsakovais, ji remiasi būtent Dvišale sutartimi, pagal kurią ieškovė gali įgyvendinti tik *acta iure imperii* įgaliojimus.

65. ESTT praktikoje išaiškinta, kad: „kai viena iš ginčo šalių įgyvendina viešosios valdžios prerogatyvas, dėl jos vykdomų viešosios valdžios funkcijų, kurių nereglamentuoja santykiams tarp privačių asmenų taikomos taisyklės, toks ginčas nepriskiriamas prie „civilinių ir komercinių bylų“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį“ (2020 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Supreme Site Services ir kt.*, C-186/19, EU:C:2020:638, 57 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
66. Taigi, atitinkamai Reglamentas neturėtų būti taikomas byloms dėl investicijų apsaugos sutarčių pažeidimo, kadangi šiose bylose keliami klausimai dėl valstybės veiksmų vykdančių savo įgaliojimus (*acta iure imperii*).

Dėl procesinės bylos baigties

67. Teisėjų kolegija, remdamasi išdėstytais argumentais, konstatuoja, kad nagrinėjamoje byloje ieškinio priėmimo klausimą sprendęs teismas tinkamai aiškino bei taikė CPK 137 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtintą normą, pagal kurią teismas atsisako priimti ieškinį, jeigu ginčas nenagrinėtinas teisme, todėl padarė pagrįstą išvadą dėl ieškovės teisės kreiptis į teismą prielaidų nebuvimo. Nurodytų argumentų pagrindu sprendžiamas, kad pirmosios instancijos teismas priėmė teisėtą ir pagrįstą nutartį, kurios keisti ar naikinti atskirajame skunde nurodytais argumentais nėra pagrindo, todėl ieškovės atskirasis skundas atmestinas, o Vilniaus apygardos teismo 2022 m. vasario 14 d. nutartis paliktina nepakeista.

Dėl kitų atskirojo skundo argumentų

68. Pasak apeliančios, atsisakydamas priimti ieškinį, Vilniaus apygardos teismas pažeidė CPK 12 ir 17 straipsniuose įtvirtintus rungimosi ir lygiateisiškumo principus, nes suteikė dar jokio procesinio statuso neturintiems atsakovams teisę pasisakyti dėl jiems reiškiamo ieškinio priimtumo, taip pat nutartyje tiesiogiai rėmėsi vieno iš atsakovų pateikta teisės profesoriaus išvada teisės klausimais.
69. Minėta, kad teisės kreiptis į teismą prielaidų bei tinkamo įgyvendinimo sąlygų buvimą ar nebuvimą teismas aiškina *ex officio* (savo iniciatyva, pagal pareigas) ieškinio priėmimo metu sprenddamas bylos iškėlimo klausimą. Teismas šios civilinio proceso stadijos metu nustato, ar ieškinį paduodantis asmuo turi teisę pareikšti ieškinį, t. y. tikrina, yra teisės kreiptis į teismą prielaidos ar ne, taip pat ar pareiškėjas tinkamai įgyvendina savo teisę kreiptis į teismą. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos teismai jurisdikcijos ir teisingumo klausimus, jeigu jie kyla (paaiškėja), gali spręsti bet kurioje bylos nagrinėjimo procesinėje stadijoje. Atitinkamai sprendžiant jurisdikcijos ir teisingumo klausimus šalims nėra apribota teisė teikti rašytinius paaiškinimus dėl jų pozicijos bylos jurisdikcijos ir ieškinio priėmimo klausimais, taip įgyvendinant teisę būti išklaustytiems. Pirmosios instancijos teismas, laikydamasis rungimosi ir šalių procesinių teisių lygybės principų (CPK 12 ir 17 straipsniai), užtikrina, kad ginčo šalims būtų suteikta galimybė pasisakyti ir išreikšti poziciją dėl bylos jurisdikcijos ir teisingumo. Papildomai pažymėtina, kad ieškinio priėmimo klausimas šioje byloje pirmosios instancijos teisme buvo sprendžiamas jau antrą kartą, visi potencialiai dalyvaujantys byloje asmenys jau yra aktyviai įsitraukę į procesą (teikė atsiliepimus į atskirąjį, kasacinį skundus), todėl, priešingai nei teigia apeliančios, ne teisės pareikšti poziciją ieškinio priimtumo klausimu suteikimas, o tokios teisės apribojimas galėtų būti vertinamas kaip civilinio proceso principų pažeidimas.
70. Dėl ESTT prejudicinių sprendimų ir Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų apsaugos sutarčių nutraukimo teisinės reikšmės teisėjų kolegija plačiau nepasiako, kadangi šiuo aspektu yra pasisakyta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. sausio 18 d. nutartyje.
71. Kiti atskirojo skundo ir atsiliepimų į juos argumentai neturi esminės teisinės reikšmės tinkamam atskirojo skundo išnagrinėjimui, todėl apeliacinės instancijos teismas atskirai dėl jų nepasisako.

Teismo pareiga pagrįsti priimtą sprendimą (nutartį) nėra suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną argumentą ar apeliacinės instancijos teismui išsamiai pakartoti pirmosios instancijos teismo argumentus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. spalio 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-296/2009, 2010 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-107/2010, 2011 m. vasario 15 d. nutartis byloje Nr. 3K-3-52/2011), todėl tie argumentai, kuriuos plačiai išdėstė dalyvaujantys byloje asmenys, tačiau kurie nelemia kitokio nagrinėjamo klausimo rezultato, neaptarinėjami.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

72. Atskirąjį skundą atmetus ir skundžiamą pirmosios instancijos teismo nutartį palikus nepakeistą, apeliante neįgijo teisės į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą (CPK 93, 98 straipsniai). Atsakovės „Veolia Energie International S.A.“, UAB „Vilniaus energija“ ir UAB „Litesko“ patyrė 11 287,50 Eur advokato teisinės pagalbos išlaidų, kurios pagrįstos rašytiniais įrodymais, ir kurias sudaro: 9 812,50 Eur teisinės išlaidos, 392,50 Eur bendrosios biuro išlaidos, 1 082,50 Eur vertimo išlaidos. Šias išlaidas minėtos atsakovės prašo priteisti iš ieškovės atsakovei „Veolia Energie International S.A.“.
73. Atsakovės prašomos priteisti išlaidos už atsiliepimo į atskirąjį skundą parengimą viršija Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą maksimalaus dydžio, patvirtintų Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 (toliau – Rekomendacijos), 8.16 punkte numatytus maksimalius dydžius bei tokių išlaidų apskaičiavimo kriterijus, todėl šių išlaidų kompensacija mažinama. Pagal Lietuvos apeliacinio teismo formuojamą praktiką, dalyvaujančio byloje asmens patirtos išlaidos už susipažinimą su bylos medžiaga, už teisės aktų, teismų praktikos analizes, susitikimus su klientais ir pan. pagal Rekomendacijoje nustatytas taisykles atskirai neatlyginamos, jos paprastai padengiamos priteisiant iš bylą pralaimėjusios šalies atitinkamas sumas už procesinių dokumentų rengimą (Lietuvos apeliacinio teismo 2012 m. balandžio 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2-1030/2012; 2015 m. rugpjūčio 31 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2A-480-157/2015; 2022 m. sausio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-397-450/2022). Todėl atsižvelgiant į bylos sudėtingumą ir apimtį, atsakovės atstovų darbo ir laiko sąnaudas, taip pat į tai, kad dalis detalizacijose išskirtų išlaidų apima procesinių dokumentų regimo išlaidas (pvz. naujai įkeltų dokumentų analizavimas, atsiliepimui aktualios teismų praktikos ir teisės doktrinos nagrinėjimas, susirašinėjimas su klientais ir pan.), teisėjų kolegija sprendžia, jog nagrinėjamoje byloje už atstovavimo paslaugas atsakovei „Veolia Energie International S.A.“ priteistina suma neviršijant Rekomendacijų 8 punkte numatytų maksimalių dydžių galėtų būti ne didesnė kaip 4 702,04 Eur. Šiuo atveju kitos atsakovės patirtos išlaidos atskirai neatlyginamos, jas kompensuoja už atsiliepimo į atskirąjį skundą parengimą priteisiama suma. Taip pat pažymėtina, kad nėra pagrindo priteisti bendrųjų biuro išlaidų, nes šios išlaidos nėra susijusios su bylos nagrinėjimu apeliacinės instancijos teisme. Atsakovei taip pat priteisiamos vertimo išlaidos – 1 082,50 Eur (CPK 88 straipsnio 1 dalies 10 punktas).

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 337 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 338 straipsniu,

n u t a r i a :

Vilniaus apygardos teismo 2022 m. vasario 14 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti atsakovei „Veolia Energie International S.A.“ (juridinio asmens kodas 50925670700050) iš ieškovės Lietuvos Respublikos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos Energetikos ministerijos

(juridinio asmens kodas 302308327), 5 784,54 Eur (penkis tūkstančius septynis šimtus aštuoniasdešimt keturis eurus ir 54 centus) bylinėjimosi išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme.

Teisėjos

Rasa Gudžiūnienė

Asta Radzevičienė

Aldona Tilindienė